

DE COMPETENTIES VAN DE PREDIKANT EN DE GEESTELIJK VERZORGER

De PThU kent twee competentieprofielen, die voor de gemeentepredikant en die voor de geestelijk verzorger. Ze verschillen in onderdelen, maar kennen ook veel overeenkomsten. De profielen worden gehanteerd bij de masteropleiding. Voor het postacademisch onderwijs geldt dat dezelfde bekwaamheden aan de orde zijn, maar op een hoger niveau. In elke cursus staat een aantal van deze competenties centraal. Ze kunnen ook dienen om een zelfdiagnose te verrichten en op grond daarvan een persoonlijk leerplan op te stellen.

Het competentieprofiel is als volgt geordend:

I De hermeneutische kerncompetentie (nr. 1)

II De academische competenties (nr. 2-3)

III De beroepsgerelateerde competenties:

Intermediair: waarnemen en bemiddelen (nr. 4-6)

Pastor : begeleiden en bijstaan (nr. 7)

Voorganger/leraar: vieren en leren (nr. 8-10)

Leider: leiden en organiseren (nr. 11-13)

IV De persoonsgerelateerde competenties (nr. 14/15-16)

Competentieprofiel Gemeentepredikant

1. Hermeneutische bekwaamheid. Het vermogen om methodisch, bereflecteerd en vernieuwend teksten, tradities, verhalen en praktijken in hun contexten en wisselwerkingen te lezen, te interpreteren, te verstaan en te vertolken en zichzelf hierbij te laten lezen, interpreteren, verstaan en vertolken.

2. *Academische bekwaamheid.* Het vermogen om zelfstandig de theologische wetenschap te beoefenen, hierbij op wetenschappelijke wijze gebruik te maken van bronnen en van relevante kennis uit andere wetenschapsgebieden, en verantwoording af te leggen van eigen interpretaties, en daarmee een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de protestantse theologiebeoefening .

3. *Disciplinaire bekwaamheid.* Het vermogen om wetenschappelijk onderzoek in een van de theologische onderzoeksgebieden (Sources, Beliefs, Practices) te verrichten en een originele bijdrage daaraan te leveren.

4. *Verbindende bekwaamheid.* Het vermogen om in interactionele situaties verbindingen te leggen tussen cultuur en kerk, tussen traditie en dagelijks leven, tussen de plaatselijke kerk en de catholica.

5. *Representatieve bekwaamheid.* Het vermogen om a. als vertegenwoordiger van Evangelie en (protestantse) kerk, van een levensbeschouwelijke organisatie of van de theologie te fungeren in een kerkelijke, seculiere en/of multireligieuze context; en b. om te gaan met de verwachtingen die er dienaangaande leven ten aanzien van de eigen persoon als ambtsdrager.

6. *Missionaire bekwaamheid.* Het vermogen om a. te communiceren met mensen van fundamenteel verschillende achtergronden en levensbeschouwingen; b. eigen overtuigingen en geloof te verwoorden en te verkondigen in het besef van de specifieke context waarin dit gebeurt.

7. *Pastorale bekwaamheid*. Het vermogen om personen en groepen te begeleiden en bij te staan in geloofs- en levensvragen en anderen daarvoor toe te rusten.

8. *Homiletische bekwaamheid*. Het vermogen om in een preek of meditatie exegese, bijbelse theologie en christelijke traditie te verbinden met de leefwereld en de existentiële vragen van de hoorders.

9. *Liturgische bekwaamheid*. Het vermogen om vorm te geven aan en voor te gaan in liturgische bijeenkomsten in het besef van de specifieke context waarin dit gebeurt.

10. *Didactische bekwaamheid*. Het vermogen om in catechese en vorming leerprocessen te initiëren, te begeleiden en anderen daarvoor toe te rusten.

11. *Agogische bekwaamheid*. Het vermogen om a. veranderingen in een geloofsgemeenschap te initiëren en te begeleiden; b. de gemeente bij te staan in het verwoorden van haar roeping en visie; c. beleid ten aanzien van taken, relaties en communicatiepatronen te (helpen) initiëren, te ontwikkelen en uit te (laten) voeren; d. personen en groepen te motiveren.

12. *Communicatieve bekwaamheid*. Het vermogen om a. zich zowel mondeling als schriftelijk zorgvuldig, begrijpelijk en doelgericht uit te drukken; b. informatie te verwerken en via het voor het doel geschikte medium te verspreiden; c. in interactie te treden met personen en groepen; d. te communiceren over de eigen communicatie (metacommunicatie).

13. *Coöperatieve bekwaamheid*. Het vermogen om a. vanuit de eigen specifieke verantwoordelijkheid in gemeente en samenleving samen te werken met ieder die daarvoor in aanmerking komt; b. samenwerking te bevorderen; c. aanspreekbaar te zijn op eigen houding en gedrag als ambtsdrager.

14. *Beroepsethische bekwaamheid*. Het vermogen om a. vanuit beroepsethisch perspectief het eigen handelen vorm te geven en te evalueren; b. personen en groepen te begeleiden bij het vinden van een antwoord op ethische vragen; c. in eigen houding en gedrag gestalte te geven aan de waarden, deugden en normen (integriteit, betrouwbaarheid, respect, verantwoordelijkheid, etc.), die passen bij het beroep.

15. *Personale bekwaamheid*. Het vermogen om a. op reflectieve wijze om te gaan met de eigen biografie, de eigen geloofsidentiteit en –praxis, en het eigen gedrag; b. met innerlijke ruimte de ontmoeting met een (vreemde) ander aan te gaan.

16. *Integratieve bekwaamheid*. Het vermogen om de diverse competenties en beroepsverantwoordelijkheden, en de drie dimensies van ambtsdrager, professional en privépersoon, die steeds tegelijkertijd aan de orde zijn, te integreren in eigen denken, voelen, willen en handelen.

Competentieprofiel Geestelijk Verzorger

1. *Hermeneutische bekwaamheid*. Het vermogen om methodisch, bereflecteerd en

vernieuwend teksten, tradities, verhalen en praktijken in hun contexten en wisselwerkingen te lezen, te interpreteren, te verstaan en te vertolken en zichzelf hierbij te laten lezen, interpreteren, verstaan en vertolken.

2. *Academische bekwaamheid*. Het vermogen om zelfstandig de theologische wetenschap te beoefenen, hierbij op wetenschappelijke wijze gebruik te maken van bronnen en van relevante kennis uit andere wetenschapsgebieden, en verantwoording af te leggen van eigen interpretaties, en daarmee een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de protestantse theologiebeoefening.

3. *Disciplinaire bekwaamheid*. Het vermogen om wetenschappelijk onderzoek in een van de theologische onderzoeksgebieden (Sources, Beliefs, Practices) te verrichten en een originele bijdrage daaraan te leveren.

4. *Verbindende bekwaamheid*. Het vermogen om a. in interactionele situaties verbindingen te leggen tussen levensbeschouwelijke tradities en dagelijks leven; b. om interacties tussen zorg, cultuur, maatschappij en kerk te verhelderen; c. kennis en ervaring die in het ene veld worden opgedaan in andere velden vruchtbaar te maken.

5. *Representatieve bekwaamheid*. Het vermogen om a. in spanningsvelden van individu en zorginstelling, maatschappij en levensbeschouwelijke organisaties vanuit het ambt als representant, bemiddelaar en pleitbezorger op te treden; b. om te gaan met de verwachtingen die er dienaangaande leven ten aanzien van de eigen persoon als representant van het levensbeschouwelijke domein of van de kerk.

6. *Levensbeschouwelijke bekwaamheid*. Het vermogen om a. te communiceren met mensen van fundamenteel verschillende achtergronden en levensbeschouwingen; b. de eigen overtuiging dienstbaar te kunnen maken aan concrete ontmoetingen en specifieke contexten.

7. *Pastoraal-begeleidende bekwaamheid*. Het vermogen om a. personen en groepen in geloofs- en levensvragen, in crises en coping te begeleiden en bij te staan met het oog op heling; b. specifieke kenmerken van verschillende werkvelden van geestelijke verzorging te onderkennen en te kunnen hanteren in de begeleiding van mensen.

8. *Ethische bekwaamheid*. Het vermogen om a. zelfstandig op ethische aspecten van zorg te reflecteren; b. personen en groepen te begeleiden bij het vinden van een antwoord op ethische vragen; c. leiding te geven aan moreel beraad; en d. management en instellingen in ethische vragen te adviseren.

9. *Homiletische bekwaamheid*. Het vermogen om a. in een preek of meditatie exegese, bijbelse theologie en christelijke traditie te verbinden met de leefwereld en de existentiële vragen van de hoorders; b. in diverse situaties bezinnend en verbindend te spreken.

10. *Liturgisch-rituele bekwaamheid*. Het vermogen om vorm te geven aan en voor te gaan in bijeenkomsten van liturgische of rituele aard in het besef van de specifieke context waarin dit gebeurt.

11. *Didactische bekwaamheid*. Het vermogen om personen en groepen op dynamische en verdiepende wijze van scholing, training en advies te voorzien.

12. *Agogische bekwaamheid*. Het vermogen om a. personen en groepen in groeiprocessen van spirituele en zingevende aard te begeleiden; b. beleid ten aanzien van taken, relaties en communicatiepatronen te (helpen) initiëren, te ontwikkelen en uit te (laten) voeren met het oog op levensbeschouwelijke en ethische aspecten van zorg.

13. *Communicatieve bekwaamheid*. Het vermogen om a. in verschillende situaties en op veelzijdige wijze met personen en groepen in interactie en dialoog te treden; b. zich zowel mondeling als schriftelijk zorgvuldig, begrijpelijk en doelgericht uit te drukken; c. informatie te verwerken en via het voor het doel geschikte medium te verspreiden; d. te communiceren over de eigen communicatie (metacommunicatie).

14. *Coöperatieve bekwaamheid*. Het vermogen om a. vanuit de eigen specifieke verantwoordelijkheid interdisciplinair samen te werken met ieder die daarvoor in aanmerking komt; b. samenwerking te bevorderen; c. samen te werken met en leiding te geven aan vrijwilligers; d. aanspreekbaar te zijn op eigen houding en gedrag als functionaris en ambtsdrager.

15. *Beroepsethische bekwaamheid*. Het vermogen om a. vanuit beroepsethisch perspectief het eigen professioneel handelen vorm te geven en te evalueren; b. in eigen houding en gedrag gestalte te geven aan de waarden, deugden en normen (integriteit, betrouwbaarheid, respect, verantwoordelijkheid, etc.), die passen bij het beroep.

16. *Personale bekwaamheid*. Het vermogen om a. op reflectieve wijze om te gaan met de eigen biografie, de eigen geloofsidentiteit en –praxis, en het eigen gedrag; b. met innerlijke ruimte de ontmoeting met een (vreemde) ander aan te gaan.

17. *Integratieve bekwaamheid*. Het vermogen om de diverse competenties en beroepsverantwoordelijkheden, en de drie dimensies van ambtsdrager, professional en privépersoon, die steeds tegelijkertijd aan de orde zijn, te integreren in eigen denken, voelen, willen en handelen.